

YÖKSEKÖĞRETİM KURUMLARI ÖĞRENCİ DİSİPLİN SORUŞTURMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

1-) Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliğinin 13. maddesi uyarınca:

a) Toplu nitelikteki veya süreklilik gösteren ve/veya ortak alan ya da mekanlarda meydana gelen olaylarla ilgili soruşturmaları açmaya Üniversite Rektörü,

b) Fakülte/enstitü/yüksekokullarda kayıtlı bulunan öğrenciler hakkındaki soruşturmaları açmaya ilgili dekan veya enstitü/yüksekokul müdürleri yetkilidir.

c) Soruşturmalar ekteki örneğe uygun olarak hazırlanacak soruşturma emri ile başlatılmalı ve atanan soruşturmacılar eliyle yürütülmelidir.

d) Gerek soruşturmanın açılışında, gerekse yürütülmesinde ve sonuçlandırılmasında Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliğinin 34. maddesi hükümlerine uyulması gerekmektedir.

Buna göre, uyarma, kınama, yükseköğretim kurumundan bir haftadan bir aya kadar uzaklaştırma cezalarını gerektiren fiil ve hallerin işlendiğinin soruşturmaya yetkili amirce öğrenildiği tarihten itibaren bir ay, yükseköğretim kurumundan bir veya iki yarıyıl için uzaklaştırma ile yükseköğretim kurumundan çıkarma cezasını gerektiren fiil ve hallerin işlendiğinin soruşturmaya yetkili amirce öğrenildiği tarihten itibaren de altı ay içinde soruşturmaya başlanması ve soruşturmanın her halde iki yıl içinde sonuçlandırılması zorunludur. Bu hükümlere uyulmadığı takdirde, işi geciktirenler hakkında yasal işlem yapılmalıdır.

2-) Her soruşturma işlemi bir tutanak ile tespit edilir. Tutanakta işlemin nerede ve ne zaman yapıldığı, işlemin mahiyeti, kimlerin katıldığı, ifade alınmış ise sorular ve cevaplar belirtilecek şekilde düzenlenir. Tutanak, soruşturmacı, katip, ifadesi alınan (şüpheli), tanık veya keşif esnasında hazır bulunanlar tarafından imzalanır.

3-) Yönetmeliğin 16. maddesi gereğince, "***hakkında disiplin soruşturması açılan öğrenciye yüklenen (atfedilen) suçun (fîlin) neden ibaret olduğunun***" savunmasını yapacağı tarihten itibaren **en az yedi gün** önce yazılı olarak bildirilmesi zorunludur.

4-) Soruşturmacı her türlü delilden faydalanabilir. Tanık dinleyebilir, olay yerini inceleyebilir, bilirkişiye başvurabilir ve gerekirse bunları istinabe sureti ile de yaptırabilir.

5-) İfade sırasında şüphelilere kesinlikle yemin verilmez. Tanıklara yemin ettirilir.

6-) Soruşturmacı, öğrenci soruşturmasını 2 ay içerisinde tamamlamalıdır. Soruşturma süresinde bitirilemeyecek ise, soruşturmacı gerekçeli olarak ek süre talep edebilir.

7-) Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği hükümleri uyarınca açılan disiplin soruşturmalarında, gerek soruşturmacının gerekse Yönetmeliğin 21.maddesi uyarınca ceza vermeye yetkili amir ya da disiplin kurullarının inceleme ve karar sürecinde; Yönetmeliğin 30.maddesinde “Disiplin Cezası Verilirken Dikkat Edilecek Hususlar” başlığı altında yer alan düzenlemenin gözönünde bulundurulması gerekmektedir. Belirtilen maddenin uygulanmaması ya da yanlış uygulanması halinde, dava konusu edilen öğrenci disiplin soruşturmalarında, mahkemece, en çok bu maddenin uygulanıp uygulanmadığı inceleme konusu yapılmakta ve eksik inceleme nedeniyle işlemin iptaline karar verilebilmektedir.

Yönetmeliğin 30.maddesinin (a) bendinde; soruşturmacının ceza teklif ederken, disiplin cezalarını vermeye yetkili amirler ile disiplin kurullarının cezaları tayin ve takdir ederken, “öğrencinin daha önce bir disiplin cezası alıp almadığını, yaptığı hareket dolayısıyla pişmanlık duyup duymadığını” dikkate alacakları öngörülmüştür.

Yönetmeliğin 30.maddesinin uygulanması bakımından ise, “bir alt ceza ilgilinin hak ettiği cezanın alt sınırı olmayıp, sıra olarak bir alt maddede öngörülen cezanın verilmesidir.” Örneğin; Disiplin Yönetmeliği’nin 9.maddesinin (m) bendinde “sınavlarda kopya yapmak veya yaptırmak veya bunlara teşebbüs etmek” fiilini gerçekleştirenlere “yükseköğretim kurumundan bir veya iki yarıyıl uzaklaştırma cezası” verileceği belirtilmiştir. İlgilinin daha önce herhangi bir disiplin cezası almaması nedeniyle, bir alt ceza olarak “bir haftadan bir aya kadar yükseköğretim kurumundan uzaklaştırma cezası” ile cezalandırılması gerekmektedir.

8-) Bir derece hafif ceza uygulanması uygun görüldüğünde, alt cezayı da mutlaka suç niteliğindeki fiilin asıl cezasını vermeye yetkili makam vermelidir. Aksi halde ceza işlemi hukuken sakatlanır. Bunun gibi suçta veya cezada tekrür halinde de suç oluşturan fiil dikkate alınmalı ve bir derece ağır cezayı da aynı makam vermelidir. Görüldüğü üzere cezalandırma yetkisinin, verilen ceza esas alınarak değil, cezalandırılan fiil ya da durum esas alınarak kullanılması gerekmektedir. Aksine uygulama işlemi hukuken sakatlayacaktır.

9-) Soruşturma raporu disiplin kurulunda görüşülürken disiplin kurulu gerek görürse soruşturmacıları da dinleyebilir. Fakat soruşturmayı yürüten kişi veya kişiler hiçbir şekilde disiplin kuruluna katılarak oy kullanamazlar. Danıştay, verdiği bir kararda **disiplin soruşturmasıyla görevlendirilen kişinin, disiplin kurulunda yer alarak oy kullanamayacağını** belirtmiştir. “Disiplin kurulu kararlarının sağlıklı ve objektif olması, kararı veren kurul üyelerinin, olayı objektif değerlendirebilmeleriyle mümkündür. Bu itibarla, disiplin soruşturmasıyla görevlendirilen kişinin, delilleri toplayıp, ilgilinin savunmasını alıp, kendi kanaatını da bildirir şekilde hazırladığı soruşturma raporunun disiplin kuruluna intikalinden sonra, kurula katılarak oy kullanması disiplin hukukunda kabul edilmemektedir. Öte yandan, Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği’nin

“Görüşme Usulü” başlığını taşıyan 26.maddesinde, kurulun gerekli görürse soruşturmacıları da dinleyebileceği belirtilmek suretiyle, esasen soruşturmacıların disiplin kurulunda bulunamayacakları zımnen kabul edilmiştir. Sonuç olarak, soruşturmacının disiplin kuruluna katılarak oy kullanması, bu disiplin kurulu tarafından verilen disiplin cezasını hukuken sakatlar.” (Danıştay 8. D, 17.6.1999, E. 1997/3109, K. 1999/4030, DD, sayı. 102, s.504)

10-) Disiplin soruşturmasına konu olan fiilin, öğrenci tarafından işlendiği **kesin olarak** kanıtlanamıyorsa, öğrenci hakkında disiplin cezası verilemez (**şüpheden sanık yararlanır**). Nitekim Danıştay’a göre; “...üstüne atılı disiplin suçunu işlediği hiçbir şüpheye yer vermeyecek biçimde kesin olarak ortaya konmadan, çelişkili ifadelere dayanak alınarak davacının ... cezası ile cezalandırılması yolundaki dava konusu işlemde hukuki isabet görülmemiştir.” (Danıştay 10. D, 27.10.1987, E. 1987/2015, K. 1987/1721, DD, sayı. 70-71, s. 550)

11-) Disiplin cezası verilirken, aynı zamanda Anayasal bir ilke olan ve Yönetmeliğin 30. maddesinin (a) bendinde de ifade edilen **“ölçülülük”** ilkesi dikkate alınmalı; disiplin cezası, fiilin ağırlığı ile orantılı olmalıdır. Nitekim Danıştay’a göre; “takdir edilen disiplin cezası ile, ilgilinin eylemi arasında adil bir denge bulunması ilkesi disiplin hukukunun temel ilkelerindedir. Bu denge kurulurken, olayın oluş biçimi, ilgilinin suç kastının bulunup bulunmadığı, irade dışı etkenlerin eylemin meydana gelmesine etkisi gibi hususların göz önünde bulundurulması gerekmektedir.” (Danıştay 8. D, 11.12.1997, E. 1995/3680, K. 1997/3928, DD, sayı. 96, s. 408; Aynı yönde Danıştay 8. D, 12.10.1998, E. 1998/4988, K. 1998/3015, DD, sayı. 99, s. 380)

12-) Aynı fiilin, Yönetmeliğin disiplin suçunu düzenleyen birden fazla hükmünü ihlal etmesi halinde (**fikri içtima**), cezalandırmanın nasıl yapılacağı konusunda Yönetmelikte bir hüküm bulunmamaktadır. Danıştay’a göre; fikri içtima kuralı, disiplin cezaları bakımından da uygulanabilir. Böyle bir durumda fail hakkında, en ağır disiplin cezasını gerektiren hüküm uygulanacaktır (Danıştay 10. D, 18.2.1985, E. 1984/399, K. 1985/244, DD, sayı. 81, s. 352)

13-) Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiil veya halin öğrencilik süresince yeniden işlenmesi halinde (**tekerrür**) bir derece ağır ceza uygulanır. Aynı derecede cezayı gerektiren fakat ayrı fiil ve haller nedeniyle verilen disiplin cezalarının üçüncü uygulamasında da bir derece ağır ceza verilir (m. 12)

14-) Danıştay, **“haksız tahrik”**in disiplin cezaları bakımından da uygulanacağını kabul etmiştir (Danıştay 10. D., E. 1990/1103, K. 1990/2547, DD., Yıl. 22, 1992/82-83, s. 982)

15-) Disiplin cezasının verilmesine ilişkin kararda, **karara karşı başvurulabilecek yollar gösterilmelidir.** Anayasa'ya göre; "devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır." (Anayasa m. 40/f.2)

..../..../2008

KOPYA TUTANAĞI ÖRNEĞİ

..../..../2008 tarihinde 10 nolu sınıfta saat 11.00’de başlatılan “.....” dersi yarıyılıçı/yarıyılsonu sınavı sırasında duvar kenarı önden üçüncü sırada oturan numaralı öğrenci (A)’nın sıra altındaki kağıttan yararlanarak kopya çektiği/çekmeye teşebbüs ettiği saat 11. 25’te tespit edilerek, öğrencinin yararlandığı kopya kağıdı ve cevap kağıdına el konulmuş, öğrencinin yoklama listesine imza atması sağlanmış ve öğrenci sınıftan çıkarılarak iş bu tutanak tutulmuştur.

Gözetmen
(imza)

Eki:

- 1-) Öğrenci cevap kağıdı (1 sayfa)
- 2-) Kopya evrakı (bir adet kopya kağıdı)

..../..../2008

..... FAKÜLTESİ DEKANLIĞI'NA

..../..../2008 günü, saat 11.00'de 10 nolu sınıfta yapılan sınavında, numaralı, isimli öğrencinin suretiyle kopya çektiği tespit edilmiş ve hakkında tutanak düzenlenmiştir. Buna ilişkin tutanak ve kopya evrakı ektedir.
Bilgilerinize arz ederim.

Gözetmen
(İmza)

Eki:

- 1-) Öğrenci cevap kağıdı (1 sayfa)
- 2-) Kopya evrakı (bir adet kopya kağıdı)
- 3-) Kopya tutanağı

DİSİPLİN SORUŞTURMASI EMRİ

(Soruşturmacı tayin edilecek ise)

Sayı :
Konu : Görevlendirme.

Sayın; (Soruşturmacı olarak atanan kişinin adı-ünvanı)

Üniversitemiz programı öğrencisi nin tarihinde
..... (fiil)'ini işlediği tarihli dilekçe ile bildirilmektedir.

..... (işlediği iddia edilen fiil) sebebiyle,
Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği hükümlerine göre disiplin soruşturması
açılmıştır. Açılan disiplin soruşturmasında, soruşturmacı/soruşturma komisyonunda
görevlendirilmiş bulunmaktasınız. Disiplin soruşturmasını yaparak, bu konuda
düzenleyeceğiniz 2 nüsha soruşturma dosyası ve raporunu süresi içinde Dekanlık/Müdürlük
Makamına teslim etmeniz konusunda bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Dekan /Müdür

Ekler :

.../.../2008

EK SÜRE TALEP YAZISI

..... FAKÜLTESİ DEKANLIĞI'NA

İlgi : ... gün ve ... sayılı yazınız

İlgi yazı ile .../.../2008 günü, saat 11.00'de 10 nolu sınıfta yapılan sınavında, numaralı isimli öğrencinin suretiyle kopya çektiği iddiası ile başlatılan disiplin soruşturmasında soruşturmacı olarak görevlendirildim.

(Ek süre talebinin gerekçesi, örneğin soruşturmanın arzettiği özellik ve güçlük; araya giren tatil vs.) nedeniyle soruşturmanın yasal süresi içinde bitirilmesi mümkün görülmediğinden, soruşturmanın tamamlanabilmesi için ek süreye ihtiyaç bulunmaktadır.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Soruşturmacı
(İmza)

.../.../2008

İFADE DAVETİYESİ

Sayın (öğrenci)

İlgi : ... makamının ... gün ve ... sayılı yazısı

İlgi yazı ile .../.../2008 günü, saat 11.00'de 10 nolu sınıfta yapılan sınavında, suretiyle kopya çektiğiniz iddiası başlatılan disiplin soruşturmasında soruşturmacı olarak görevlendirildim. Bu davetiye ile, hakkınızda yürütülen disiplin soruşturmasında isnad edilen fiil nedeniyle ifadenizin alınması gerektiğinden, tarihine kadar ifadenizi yazılı olarak vermeniz (veya.....günü,saat’daifade yerinde bulunmanız) gerektiğini bildiririm.

Soruşturmacı
(İmza)

.../.../2008

SAVUNMA DAVETİYESİ

Sayın öğrenci,

İlgi : ... makamının ... gün ve ... sayılı yazısı

İlgi yazı ile, .../.../2008 günü, saat 11.00'de 10 nolu sınıfta yapılan sınavında, suretiyle kopya çektiğiniz iddiası başlatılan disiplin soruşturmasında soruşturmacı olarak görevlendirildim. Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'nin 16. maddesi uyarınca savunma hakkınız bulunmaktadır.

Olayla ilgili olarak savunmanızı yapmak üzere ... günü saat ...'da ... yerde hazır bulunmanız (verilen süre 7 günden az olmamalıdır); çağrıya özürsüz olduğunuz halde uymadığınız veya özrünüzü savunma süresi içinde bildirmediğiniz takdirde, savunma hakkından vazgeçmiş sayılacağınız ve hakkınızda mevcut delillere göre soruşturma raporu düzenleneceği hususu önemle bildiririm.

Soruşturmacı
İmza

SAVUNMA TUTANAĞI

SORUŞTURMACI _____ : (soruşturmacının adı, soyadı, görevi)

SORUŐTURULAN _____ : Öğrenci adı-soyadı
Kimlik bilgileri:
Adresi:

SORUŞTURMA KONUSU _____ : (Disiplin soruŐturmasının konusu olan ve disiplin suçu oluşturan fiilin ayrıntılı açıklaması)

SAVUNMA TARİHİ VE YERİ _____ : ... gün, saat ...'de, ... yerde

SAVUNMAYI YAZAN _____ : Yeminli Katip (adı-soyadı, görevi)

YEMİNİN ŐEKLİ _____ : Katip'e usulü dairesinde yemini ettirildi.
Savunmayı yapan öğrenci'ye yemin ettirilmedi.

SAVUNMA

Soru 1 _____ : Disiplin soruŐturmasının konusu olan ve disiplin suçu oluşturan eylem öğrenciye anlatıldı. Disiplin soruşturması konusu olayla ilgili olarak bildiklerini anlatması istendi.

Cevap 1 _____ :

Soru 2 _____ :

Cevap 2 _____ :

Olayla ilgili başka bir söyleyeceği olup olmadığı soruldu.

Başka bir söyleyeceğim yoktur dedi. Okundu, imzası alındı. (Tarih)

SoruŐturulan Öğrenci
(imza)

Yeminli Katip
(imza)

Soruşturmacı
(imza)

TANIK İFADE TUTANAĞI

..... hakkında başlatılan disiplin soruşturması çerçevesinde tanık olarak bilgisine başvurulmak üzere davet edilen’ın tarihinde saat; ‘da odasına gelmesi üzerine ilgili huzura alınmıştır.

Tanık, oğlu/kızı’den doğma, doğumlu, halen; adresinde oturur, çalışır/öğrencidir . Tanıklık yapmaya mani hali yoktur.

Soruşturmacı tarafından soruşturma konusu anlatılarak **yemin ettirileceği bildirilmiştir**. Hazır bulunanlar ayağa kalkarak “bir şey saklamaksızın ve bir şey katmaksızın kimseden korkmayarak, bir tesire kapılmayarak, bildiğimi namusum ve vicdanım üzerine dosdoğru söyleyeceğime yemin ederim” şeklindeki metin, soruşturmacı tarafından okunmuş ve tanık tarafından yüksek sesle tekrar edilmiştir.

Tanığın olay hakkındaki ifadesine geçilmiştir.

Soru 1 :

Cevap 1 :

Soru 2 :

Cevap 2 :

Soru 3 : Bunlara ilave edeceğiniz başka bir şey var mı ?

Cevap 3 : Bildiklerim bu kadardır, ekleyeceğim bir şey yoktur.

İşbu tanık ifadesi tanığa okutulmuş ve tanık doğruluğunu imzası ile tasdik etmiştir.

Soruşturmacı
imza

Tanık
imza

varsa Yeminli Katip
imza

NOT: Tanık isterse önceden hazırladığı yazılı ifadesini sunmakla yetinebilir. Fakat bu durumda, soru cevap kısmına “tanık önceden hazırlamış olduğu yazılı ifadesini ibraz etmiş ve bu yazılı ifadesi ile yetineceğini belirtmiştir” yazılarak bu durum tanığa imza ettirilir. Burada tanığa “yazılı olarak sunduğunuz ifadenize eklemek istediği” bir husus olup olmadığı sorulur.

...../...../2008

.....FAKÜLTESİ ÖĞRENCİ İŞLERİ'NE

İlgi : ... makamının ... gün ve ... sayılı yazısı

İlgi yazı ile ... günü, saat ...'da ... yerde yapılan ... sınavında, ... numaralı ... isimli öğrencinin kopya çektiği iddiası ile başlatılan disiplin soruşturmasında soruşturmacı olarak görevlendirilmiş bulunmaktayım.

Soruşturma kapsamında öğrencinin daha önce herhangi bir disiplin cezası alıp almadığının ivedilikle tarafıma bildirilmesini arz ederim.

Soruşturmacı
(imza)

SORUŞTURMA RAPORU

SORUŞTURMA ONAYI _____ : ... makamının ... gün ve ... sayılı yazısı.

SORUŐTURULAN ÖĞRENCİ _____ :

Öğrenci'ye Ait Kimlik Bilgileri _____ :

Adresi _____ :

SORUŞTURMA KONUSU _____ : (öğrenci'nin işlediği iddia edilen, disiplin soruŐturmasının konusu olan ve disiplin suçu oluşturan eylemin ayrıntılı açıklaması)

SUC TARİHİ _____ :

SORUŞTURMAYA BAŐLAMATARİHİ _____ :

DELİLLER _____ : Soruşturma kapsamında elde edilen bilgi ve belgeler (şanığın savunması, tanığın ifadesi vs.)

SORUŞTURMANIN SAFHALARI _____ : (soruşturma süreci, soruşturma kapsamında yapılan işlemler madde madde yazılır)

SAVUNMA ÖZETİ _____ :

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ _____ :

Soruşturmacı
(imza)

...../...../2008

SORUŞTURMA DOSYASININ İADESİ

..... FAKÜLTESİ DEKANLIĞI'NA

İlgi ... gün ve ... sayılı yazınız

İlgi yazı ile/...../2008günü, saat 11.00'de 10 nolu sınıfta yapılan sınavında, numaralı isimli öğrencinin suretiyle kopya çektiği iddiası ile başlatılan disiplin soruşturmasında soruşturmacı olarak görevlendirildim.

Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği hükümleri uyarınca hakkında yürütölen disiplin soruşturması neticesinde hazırlanan dosya ve soruşturma raporu ekte sunulmuŐtur.

Bilgilerinizi ve gereğini saygılarımla arz ederim.

Soruşturmacı
(imza)

Eki :

1-Soruşturma Dosyası (...Sayfa)